

AZ ISKOLAI TESTNEVELÉS ÉRTÉKELÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI – TANÍTÓI VÉLEMÉNYEK ALAPJÁN

Prisztóka Gyöngyvér*, Tóvári Ferenc*, Telek István és Vass Miklós*****

**Pécsi Tudományegyetem, Testnevelés- és Sporttudományi Intézet*

***Pécsi Tudományegyetem, I. sz. Gyakorló Általános Iskola*

****Pécsi Tudományegyetem, Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar*

Kulcsszavak: iskolai testnevelés, osztályozás, szöveges értékelés

A testnevelés mint tantárgy az iskolai oktatásban a közvélemény megítélése alapján a „ranglétra” alsó fokainak egyikén helyezkedik el, annak ellenére, hogy a tanulók túlnyomó többségének kedvelt órái közé tartozik. Ennek miértjét hosszan lehetne taglalni, azonban jelen esetben az értékelésével-osztályozásával kapcsolatos oldalról közelítjük meg a kérdést.

2004 végén az oktatási kormányzat javaslatot tett a testnevelés értékelésének átalakítására, osztályzat helyett a szöveges értékelés bevezetésére. A törvényi szabályozás szintjén ez a lehetőség már korábban is adott volt, azonban ennek csak a testnevelés tantárgyra történő kiterjesztése a negatív megkülönböztetéssel lett volna egyenértékű, amely szakmai érvek és indokok hiányában elfogadhatatlan.

A testnevelő tanári munka és tevékenységkör iránti elkötelezettség, valamint a tantárgy szerepének, vitatott kérdéseinek tisztázására kezdtünk egy vizsgálatot, amelynek elsődleges célja, hogy megalapozott – a gyakorlat által alátámasztott és elfogadott – javaslattal állhassunk elő a tantárgy értékelési rendszerének átalakítását szorgalmazó újabb próbálkozások esetén. Másrészt azt is szem előtt kell tartani, hogy az értékelési vita kapcsán megfogalmazódott véleményeket nem szabad figyelmen kívül hagyni. Mindez arra ösztönöz bennünket, hogy kutatási eredményekkel is bizonyítsuk a testnevelés tantárgy létjogosultságát és szükségességét a közoktatásban.

A vizsgálat első lépésében (2005–2006.) – amelynek részeredményeit a PÉK 2006-konferencián ismertettük – felmértük a tanulók testnevelés iránti beállítódását (1479 fős mintán), illetve a tantárgyról kialakult képét, az osztályzásról való véleményüket. Tovább folytatva a diákok körében megkezdett munkát, kiegészítettük a vizsgálatot egyrészt az alsó tagozaton tanítók megkérdezésével – ahol az 1–3. évfolyamon írásos értékelés formájában tájékoztatják a szülőket a teljesítményekről – illetve megkezdjük a testnevelő tanárok és szülők véleményének megismerését is.

A vizsgálat módszerül ebben az esetben is a kérdőíves felmérést választottuk, amelyet 4 pécsi iskola esetében kiegészítettünk az interjú módszerével is. Célunk kettős: egyrészt a tapasztalatok és az írásos értékelés alkalmazásával kapcsolatos vélemények összegyűjtése; másrészt annak a problémakörnek a felmérése, amely a testnevelés szakos tanár és tanító közötti szakmai felkészültségbeli különbözőségből adódhat.

Eredményként azt várjuk, hogy árnyaltabb, pontosabb képet rajzolhatunk a szöveges értékeléssel kapcsolatos gyakorlatról, annak előnyeiről vagy hátrányairól. Összevetve a tanítók, testnevelőtanárok régebbi értékelési módszerei során gyűjtött tapasztalataival, a hagyományos osztályozás rendszerével, egyértelmű és szakmai érvek fogalmazhatók meg az iskolai testnevelés értékelésének formai megoldásairól.